

Dnr 0548/20

Tid: 10:00–12:00

Plats: Skype

Närvarande

Ledamöter

Björn Siesjö (ordförande)

Birgitta Löf

Niklas Greve (protokoll)

Lena Larsson

Anna Reuter Metelius

Simon Wallqvist

Övriga närvarande

Mary Halvordsson, bygg

Pär Eriksson, Protek

Marie Svensson, Protek

Emma Bergström, bygg

Christian Bruce, plan

Nawar Ali, bygg

Christoffer Verschuur, Liljewall Arkitekter

Jakob Flårback, Liljewall Arkitekter

Anna Landgren, Wallenstam

Johan Hagsgård, EC bygg,

Pia Hermansson, EC bygg,

Arvid Törnqvist, EC plan,

Om beslut och formuleringar från protokollet används i tjänsteutlåtande, granskningsyttrande och liknande ska det framgå att dessa utgör stadsbyggnadskontorets ställningstagande.

Protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-02-03

1. Bygglöv, Inom Vallgraven 37:21, kv. Kasernen**Föredragande: Mary Halvordsson, bygg, Pär Eriksson, Protek, Marie Svensson, Protek. Enhetschef: Johan Hagsgård****Tid: 10:00-10:30****Fråga**

Uppföljning från tidigare möte 20/1-21. Besök av projektör.

Diskussion

Sökanden har reviderat förslaget enligt de synpunkter som togs upp på senaste möte.

Man har markerat de plåtklädda delarna i fönsterbandet med hjälp av en mörk, nästan svart, kulör. Samtliga plåtdetaljer är utförda i stålplåt istället för eloxerad aluminium som på befintlig byggnad. Man har också minskat ned burspråken i höjddled till att endast täcka ett våningsplan och ändrat kulören på dessa från vitt till svart, samt ändrat balkongräckena.

Konsensus i utskottet om att förslaget är en klar förbättring. Fasaden får en stringens och bibehållen enkelhet som återspeglar uttrycket i den befintliga fasadens uppbyggnad. Det är viktigt att detaljbearbetningen blir bra på burspråken.

AU har synpunkter på val av kulör på plåtdetaljer och fönsterbröstningarnas avslutning där fönsterband övergår i burspråkens balkonger. Den svarta kulören upplevs som något för mörk och kontrasterande. Man bör använda sig av en något ljusare ton istället. Vad gäller fönsterbröstningarna tar dessa abrupt slut när de möter balkongerna, vilket ger ett något avhugget intryck. Man bör förlänga fönsterbröstningen in på balkongen, kanske med hjälp av fasadteglet eller med någon form av spröjs.

På det stora hela upplevs projektet som tillräckligt bra för att AU ska kunna släppa det för vidare uppföljning av bygglövshandläggaren.

Arkitekturutskottets rekommendation

Följ upp en ljusare kulör i plåten och förlängning av fönsterbröstning in på balkongen.

2. Bygglöv, Gårdsten 7:3, Bostad 2021, nybyggnad av flerbostadshus**Föredragande: Emma Bergström, bygg. Enhetschef: Johan Hagsgård****Tid: 10:30-11:00****Fråga**

Uppföljning från tidigare möte 13/1-21.

Protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-02-03

Diskussion

Sökanden har förtydligat avslutningen på byggnaden med hjälp av ett litet indrag mellan plåt och tegel. Ändringen är subtil, men viktig för uppfattningen av byggnaden. Sökanden har också skickat med redovisning av fasad mot gård, vilket tidigare saknats.

Arkitekturutskottets rekommendation

Bra ändring. Gå vidare med förslaget.

3. Plan, Landala 15:9, före detta Holtermanska sjukhuset,

Föredragande: Christian Bruce, plan. Enhetschef: Arvid Törnqvist.

Tid: 11:00-11:30

Fråga

Avstämning av exploatörens utkast till gestaltningsprogram

Diskussion

Planen bearbetas inför granskning, planeras tas upp i byggnadsnämnden för beslut om detta i juni. Handläggaren redogjorde för planprocessens bakgrund. Samråd har genomförts under 2020. I planbeskedet från 2016 togs ett hus (hus E) bort. Hälften av dess yta fördelades sedan på övriga byggnader (hus B, C och D) enligt beslut från byggnadsnämnden. Byggnadsvolymererna är inte en fråga för dagens möte.

AU är kritiska till gestaltningsprogrammet. Kritiken gäller i huvudsak följande:

- Otydlighet och brist på problematisering av ställningstaganden. I programmet görs en rad svepande påståenden och antaganden som inte problematiseras eller redogörs för. Ett exempel är: *"Campus Holtermanska upplevs som en helhet genom kontrast mellan nytt och befintligt och där de nya tilläggen är gjorda för att framhäva den befintliga miljön"*. AU bedömer att det finns goda skäl att problematisera betydligt mer om relationen mellan nytt och gammalt och hur de ska samspela/inte samspela. AU är dessutom tveksamma till att det är lämpligt att ha ett sådant förhållningssätt som programmet uttrycker. Den i programmet beskrivna gestaltningen förhåller sig inte till befintligt sammanhang så att god helhetsverkan uppnås och kulturmiljöer respekteras, lyfts och stärks. Istället används etablerade begrepp kring kulturmiljövårdande arkitektonisk anpassning för att motivera en gestaltning som inte ger intryck av att vara anpassad till sitt sammanhang. Området innehåller stora potentialer till en gestaltning som hämtar sin inspiration i det f.d. sjukhusområdets arkitektoniska värden
- Gestaltningsprogrammet är för ospecifikt. Gestaltningsprogrammet ska vara ett stöd för exploatör och hantering i bygglovsskedet. I dagsläget är

Protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-02-03

det alltför allmänt hållet och ger för lite vägledning kring utformningen av ett förslag i denna kontext. I princip anger programmet att det inte är lämpligt att kopiera befintlig bebyggelse, men inte mycket mer.

- Den målsättning som programmet har är bra som grund, men man måste utveckla de inriktningar och ingångar som presenteras.
- Avsaknad av resonemang kring förhållningssätt till befintlig bebyggelse. Holtermanska präglas i hög grad av en omsorgsfull gestaltning, en lätthet i sin visuella upplevelse och höga kvaliteter i material, proportioner och detaljering. Det är av största vikt att motsvarande omsorg om kvaliteter, den visuella upplevelsen och detaljeringsgrad betonas i gestaltningsprogrammet, särskilt eftersom det rör sig om så stora volymer.
- Formuleringen att tegel inte bör användas som fasadmateriäl bör strykas. AU ser inga generella hinder mot att använda tegel. Holtermanska är en väl avgränsad och tydlig helhet, den är kapabel att stå för själv även om nytillkommande byggnader skulle ges samma fasadmateriäl.
- Byggnadernas disposition. AU bedömer att byggnadernas ingående delar (exempelvis bas, kropp och topp) och relationer däremellan behöver redogöras för i större detalj. Bland annat är det viktigt att byggnaderna förses med omsorgsfullt utformade möten med marken och tydliga avslut både i horisontellt och vertikalt. Från fasaderna utkragande delar som t ex balkonger blir iögonfallande och kräver även de en särskild omsorg om utformning, material och detaljering.
- I det här sammanhanget godtas endast gedigna material med en stark materialitet. Gestaltningsprogrammet ska inte öppna upp för skivmaterial eller andra material som har ett generiskt uttryck som inte bejaktar sammanhanget och som står sig slätt i jämförelse med befintlig bebyggelse.
- Av de olika byggnadsstilar som finns representerade i närområdet anser AU att nytillskotten huvudsakligen ska samspela med Holtermanska, men måste självklart även relatera till övriga omgivande miljöer som t ex riksintresseområdet Norra Guldheden.

Synpunkterna gäller alla hus, men det viktigaste är hus B. AU:s uppfattning är att Holtermanska ska utgöra en bas som färgar av sig på sin omgivning, samtidigt som nytillskottet behöver ges en tillräckligt stark egen identitet.

AU ser positivt på bottenvåningens transparens mot Guldhedsgatan.

Arkitekturutskottets rekommendation

AU är kritiska till gestaltningsprogrammet. Handläggaren återkopplar till Liljewall Arkitekter som gjort gestaltningsprogrammet. Stäm av utskick med AU innan återkoppling. Bjud in dem till AU efter att revideringar har skett.

4. Bygglov, Kallebäck 18:8, Bostad 2021, nybyggnad av flerbostadshus

Föredragande: Nawar Ali, bygg. **Övriga närvarande:** Anna Landgren, Wallenstam, Christoffer Verschuur och Jakob Flårback, Liljewall Arkitekter.

Enhetschef: Pia Hermansson

Tid: 11:30-12:00

Fråga

Uppföljning från tidigare möte 27/1-21. Besök av sökanden och arkitekt. Gäller kvarter 10.

Diskussion

Sökanden har satt ihop två förslag utifrån de synpunkter som presenterades på föregående möte. Alternativ 1 innebär att man har kvar det tidigare föreslagna teglet i sockelvåningen och gör fasaden något mörkare, alternativ 2 att man byter teglet till en lite mörkare variant och också gör fasaden något mörkare.

I linje med vad AU tidigare uttryckt, och med planens intention om en mellanmörk färgskala, är alternativ 2 att föredra. AU bedömer att man gjort en bra bearbetning.

AU är självkritiska i att vi i tidigare ärenden (i bygglov för tidigare kvarter) inte varit tillräckligt uppmärksamma på färgsättningen i sitt större sammanhang samt materialval och dess detaljbearbetning. AU ser fram mot fortsatt dialog.

Arkitekturutskottets rekommendation

Justera bygglov enligt alternativ 2. Handläggaren behöver följa upp färgsättning på plats vartefter. Ta kontakt med AU vid behov.